

RIONED-DAG 2005

Van Geel: "Grote bedrijven moeten regenwater afkoppelen"

Grote bedrijven mogen in de nabije toekomst het regenwater dat op de vaak platte gebouwen valt, niet langer via het riool afvoeren maar moeten dat verzamelen en afvoeren of in de grond laten wegvloeien. Deze dwangmatige afkoppeling wil de staatssecretaris onderbrengen in de nieuwe integrale VROM-vergunning, die momenteel in voorbereiding is. Het is volgens Van Geel de verantwoordelijkheid van de bedrijven om niet langer schoon regenwater de riolering in te laten stromen. Hij kondigde dit beleid aan tijdens de 18e RIONED-dag op 27 januari in Utrecht. De praktische uitwerking van zijn plan volgt in de loop van dit jaar.

Voor een volle zaal in de Jaarbeurs werd staatssecretaris Van Geel geïnterviewd door Kees Mijnten. Van Geel maakte direct duidelijk geen behoefte te hebben aan eigenzinnig optreden door gemeenten. Het initiatief van de VNG 'Baas in eigen buis' kon weinig mededogen ondervinden bij Van Geel. Hij hamert er juist op dat gemeenten beter moeten gaan samenwerken met de andere partijen in het waterbeheer. Volgens voorzitter G. Veldhuizen van de commissie Water van de VNG kunnen gemeenten weliswaar doelmatiger gaan werken, maar zal die opbrengst nooit voldoende zijn om maatregelen als afkoppelen in oude wijken te financieren. Gemeenten verhogen hun lasten al flink en daarop is al voldoende kritiek, aldus Veldhuizen. Van Geel is ook geen voorstander

van hoge lastenstijgingen voor de burger, maar de kosten van de rioleringswerkzaamheden zullen wel betaald moeten worden. Het Rijk gaat niet bijspringen, zo maakte de staatssecretaris de VNG duidelijk. Volgens Van Geel is het principe dat een groot bedrijf zelf de kosten draagt van het afkoppelen op eigen terrein zeer verdedigbaar. Hij verwacht de nodige creativiteit van de bedrijven om dat goed te regelen.

Sanering lozingen buitengebied

De vraag van Kees Mijnten aan de aanwezigen wie sinds 1 januari geen lozingen van afvalwater in het buitengebied meer toestaat, leverde een opmerkelijk beeld op. Slechts enkele vertegenwoordigers van de gemeenten staken hun hand op. Het over-

Staatssecretaris Pieter van Geel (VROM).

grote deel maakte duidelijk nog (lang) niet klaar te zijn. Van Geel meldde de Tweede Kamer onlangs dat bijna alle gemeenten zo goed als rond zijn met de sanering. Tijdens de RIONED-dag was hij wat concreter: 130 gemeenten ofwel een kwart van alle gemeenten is nog niet gereed. De staatssecretaris bleef in Utrecht volhouden dat het bij de meeste gemeenten een kwestie van enkele maanden is voordat iedereen in het buitengebied aangesloten is op de riolering of een IBA. Hij wilde daarom ook niets weten van verder uitstel. In de loop van dit jaar moeten alle gemeenten de afvalwaterlozingen in hun buitengebied gesaneerd hebben, aldus Van Geel.

Kees Mijnten in gesprek met staatssecretaris Van Geel.

Frans Debets (Debets BV) kwam daar in één van de parallelsessies op terug. Hij schat dat in Nederland nog circa 100.000 ongerioleerde lozingen voorkomen. De gemeenten hebben het er volgens hem op aan laten komen. De laatste datum (1 januari 2005) waarop een einde moest zijn gemaakt aan de lozingen was al jaren bekend. Gemeenten hebben, aldus Debets, geen geld of geen zin. De landbouwsector (LTO) zou het liefst pas in 2008 een einde willen zien aan de lozingen op sloten en dergelijke. De waterschappen hebben onder zware druk gestaan om de datum van 1 januari 2005 niet zo nauw te nemen.

Overigens was Debets het wel met sommige critici eens dat de laatste lozingen vaak de moeilijkste zijn om te saneren en boven-

Frans Debets.

dien veel geld kosten. Hij sprak over een bedrag van 700 miljoen euro oftewel 110 euro per huishouden om de laatste 1,3 procent van de lozingen te saneren. Debets vond dat

weinig doelmatig. Hij verwacht ook niet dat in de toekomst alle lozingen gesaneerd zullen worden. Gebiedsgericht saneren zou een uitkomst kunnen bieden. Minder lozingen saneren, maar toch een beter resultaat door de belangrijkste aan te pakken. Volgens Debets is het ook opvallend dat in Nederland bijna geen septic tanks meer geplaatst worden, terwijl die in veel gevallen voldoende resultaat opleveren.

Nieuw lozingenbesluit voor huishoudelijk afvalwater

Op 25 januari publiceerde de Staatscourant het ontwerp-Besluit lozing afvalwater huishoudens. De bestaande regels zijn in één lozingenbesluit samengevoegd. Bovendien wordt nu expliciet de lozing van regenwater genoemd. Dat kan verboden worden wanneer de afvoersystemen (goten) bestaan uit uitloogbare materialen. Krystof Kruit van het Ministerie van VROM maakte er voor de aanwezigen een redelijk ingewikkelde quiz van. De meeste vragen die hij stelde over lozingen, werden niet goed beantwoord. Zo bleek dat een septic tank met een inhoud van minder dan zes kubieke meter door een waterbeheerder geaccepteerd mag worden wanneer de waterkwaliteit hierdoor niet in het gedrang komt. Wanneer afvoer van regenwater een probleem wordt vanwege koper of zink, dan moet de overheid aan de

Krystof Kruit.

betreffende persoon een nadere eis stellen.

Het nieuwe lozingenbesluit kent in principe geen vergunningen of ontheffingen meer. Waarschijnlijk wordt het Lozingenbe-

De 18e RIONED-dag werd door zo'n 800 mensen bijgewoond.

Mevrouw Arda.

sluit afvalwater huishoudens rond 1 januari 2006 van kracht.

Nieuw rioleringsbeleid

Voorzitter T. Bouwers van Stichting RIONED ging in zijn jaarrede in op de zorgplicht van gemeenten voor het beheer van regenwater, die wettelijk vastgelegd zal worden, én de verandering van het huidige rioolrecht in een belastingheffing met een bestemmingskarakter, waaruit gemeenten hun taken met betrekking tot afvalwater en het afkoppelen van regenwater bekostigen. Bouwers noemde dit een belangrijke stap voorwaarts. Hij sprak over een doorbraak naar een nieuw rioleringsbeleid. Het kan

nog wel enkele tientallen jaren duren, maar de gescheiden stelsels voor afval- en regenwater komen in zicht, aldus Bouwers.

Bouwers zei geen voorstander te zijn van het onderbrengen van de genoemde zorgplicht voor regenwater in de nieuwe integrale waterwet. Volgens de voorzitter van Stichting RIONED is het logischer deze zorgplicht in de Wet milieubeheer te houden, omdat die wet de meeste gemeentelijke milieutaken regelt. Het plan om nu al een plicht in te voeren om afval- en regenwater gescheiden af te voeren, vindt Bouwers nu niet opportuun, aangezien nog 80 procent van het water ongescheiden afgevoerd wordt.

Waterketentarief

Vervanging van het rioolrecht door een belastingheffing noemde Bouwers een grote stap voorwaarts. Maar die heffing moet dan ook de enige belasting worden om alle gemeentelijke rioleringskosten te bekostigen, vindt hij. Hij is het niet eens met minister Remkes van Binnenlandse Zaken die naast het verbrede rioolrecht vasthoudt aan het waterketentarief. Bouwers is voorstander van een gescheiden stelsel: de kosten van het waterleidingbedrijf moeten betaald worden uit de prijs van drinkwater, de gemeente moet haar taken kunnen bekostigen uit de rioolheffing en het waterschap moet haar ingezetenen een verontreinigingsheffing kunnen opleggen ter financiering van de zuiveringskosten. Wanneer een deel van de rioolbelasting via de drinkwaterprijs verrekend wordt, is de relatie tussen kosten en heffing zoek, meent de voorzitter van Stichting RIONED. De extra kosten voor gemeenten vanwege het afkoppelen zouden 'goedge-maakt' kunnen worden door een verlaging van de verontreinigingsheffing door de waterschappen, omdat de zuiveringskosten dalen. De burger zou uiteindelijk in totaal even veel moeten betalen, zo opperde Bouwers.

Allochtonen

Bij migranten bestaat weinig of geen kennis over de riolering en zuivering. Volgens mevrouw Z. Arda van TopSupport Intercultural Consultancy gaat het hierbij om ongeveer 80 procent van de buitenlanders. Deze groep kent ook het onderscheid tussen grond- en oppervlaktewater niet. Zij deed daarom een oproep aan de gemeenten om in overleg te treden met migrantenorganisaties en kennis te verspreiden door middel van excursies (via scholen) en een landelijke campagne op radio en televisie, gericht op vooral de jongere migrant. Pictogrammen zouden moeten voorkomen dat nog langer vet en geneesmiddelen in het riool gegooid worden. Veel rioolverstoppingen worden veroorzaakt door vet.

Foto's: Michelle Muus

De voorzitter van Stichting RIONED riep alle aanwezigen op een half procent van de jaarlijkse uitgaven aan riolering voortaan te besteden aan rioleringsopgaven in ontwikkelingslanden. De aanleiding tot deze oproep vormde de natuurramp op 26 december in het zuidoosten van Azië, waardoor ook de riolering in verschillende landen compleet vernield is.